

OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk Czytelników kolejny zeszyt „Terminusa” składający się na miscellanea. Tom otwiera artykuł Anny Czarnowus *Litanic Tradition in Of on that is so fayr and bright and the Harley Ms Five Joys of Mary*, poświęcony średnioangielskiej poezji litanijnej. Na przykładzie pierwszego z wymienionych w tytule utworów, makaronicznego wiersza „obudowanego” na litanijnych wezwaniach, Autorka pokazuje sposoby adaptacji łacińskiej Litanii do Wszystkich Świętych w tekstach średnioangielskich. Drugi z analizowanych utworów wykazuje ponadto, jak mocno na średniowieczną lirykę angielską oddziaływała również grecka „litania”, za jaką można uznać bizantyjski Wielki Akatyst ku czci NMP.

Artykuł Jakuba Koryła, *Tradycja i rozumienie. Epistemologia hermeneutyczna w Hyperaspistes I Erazma z Rotterdamu*, ma na celu określenie miejsca, jakie niderlandzki uczyony zajmuje w historii hermeneutyki. Przedmiotem analizy są tu zwłaszcza pojęcia tradycji, autorytetu, rozumienia, wykładni oraz tzw. zmysłu wspólnego w pismach Erazma, a szczególnie w tekstach polemicznych wobec Marcina Lutera, czyli *De libero arbitrio* i przede wszystkim w pierwszej części *Hyperaspistes diatribae adversus Lutherum*.

Kolejny tekst to poprzedzona obszernym wstępem historycznym i analitycznym autorstwa Ałły Brzozowskiej, przygotowana przez nią i opatrzona przekładem *Edycja pierwszej mowy Erazma Ciołka (1474–1522) wygłoszonej w Rzymie wobec papieża Aleksandra VI*. Ta powstała w 1501 roku łacińska oracja jest ważnym świadectwem dokumentującym dzieje wczesnonowożytnej dyplomacji litewskiej (przyszły bp Erazm Ciołek jako poseł wielkiego księcia litewskiego

Aleksandra Jagiellończyka ma złożyć hołd papieżowi, a równocześnie rozpocząć pertraktacje w sprawie powołania unii kościelnej pomiędzy papieżem a cerkwią prawosławną z terenów Wielkiego Księstwa Litewskiego). Dokonana przez Edytorkę analiza stylistyczna mowy pokazuje biegłość młodego humanisty w posługiwaniu się klasyczną retoryką dla osiągnięcia celu misji, a także dla wypracowania swojej pozycji dyplomaty.

Tom zamyka recenzja autorstwa Weroniki Czai omawiająca pochodzącą z okresu dymitriad *Kolędę moskiewską* Pawła Palczowskiego w edycji i opracowaniu Grzegorza Franczaka.

Z życzeniami owocnej lektury.

Grażyna Urban-Godziek

EDITOR'S NOTE

We present our Readers with another issue “Terminus” – part of our miscellanea series. This volume begins with Anna Czarnowus’ *Litanic Tradition in Of* on that is so fayr and bright *and the Harley Ms Five Joys of Mary*, concerning middle English litanic lyric. With the example of the first of the title pieces, a macaronic poem “woven” around litanic invocations, the author presents various manners of adapting the Latin Litany of the Saints in middle English texts. The other poem analysed shows the significant impact of the Byzantine Great Akathist to Holy Mary, which may be considered a Greek “litany.”

Jakub Koryl’s paper, *Tradition and Understanding. Hermeneutical Epistemology in Hyperaspistes I of Erasmus* aims at defining the place of the Netherlandish scholar in the history of hermeneutics. It analyses chiefly the notions of tradition, authority, understanding, explanation and *sensus communis* in the writings of Erasmus, particularly in those texts that polemically opposed Martin Luther, that is, *De libero arbitrio* and especially the first part of *Hyperaspistes diatribae adversus Lutherum*.

The next paper is Alła Brzozowska’s *Edition of the first speech of Erazm Ciołek (1474–1522) delivered in Rome before Pope Alexander VI*, prefaced with an extensive historical and analytical introduction. This Latin oration given in 1501 is an important document substantiating the history of early modern Lithuanian diplomacy: Erazm Ciołek, a bishop to-be, as a delegate of the Grand Duke of Lithuania, Alexander Jagiellon, is to pay tribute to the Pope and at the same time begin negotiations pertaining to establishing a religious union

between the papacy and the Orthodox Church in the Great Duchy of Lithuania. The stylistic analysis of the speech shows the young humanist's fluency in using classic rhetoric in order to achieve the mission's objective as well as to gain his own position as a diplomat.

The issue ends with Weronika Czaja's review of *Kolęda moskiewska* (*The Moscow Carroll*), written by Paweł Palczowski in the times of Dimitriads (i.e. Polish military interventions in Muscovy in the 17th century), edited and prepared for publication by Grzegorz Franczak.

We wish you fruitful reading.

Grażyna Urban-Godziek